

PROMETNE NESREČE

- PROMETNE NESREČE

PROMETNE NESREČE

Prometna nesreča je nesreča na javni cesti ali nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet, v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej najmanj ena oseba umrla ali je bila telesno poškodovana ali je nastala materialna škoda.

Prometna nesreča je praviloma presenetljiv in od voznika neodvisen dogodek; gre torej za splet *nesrečnih* okoliščin.

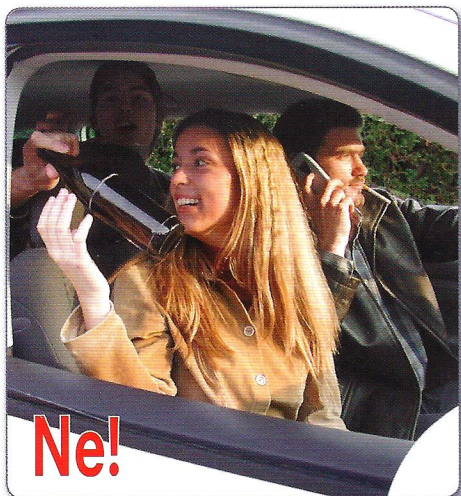
Z bolj tveganim načinom vožnje se verjetnost za prometno nesrečo povečuje in morebitna prometna nesreča je vedno manj posledica spleta nesrečnih okoliščin in vedno bolj izzivanja usode.

Vzroki

- Najpogostejši vzrok prometnih nesreč, katerih posledice so mrtvi oz. hudo poškodovani, je prevelika hitrost, ki ni prilagojena razmeram na cesti.
- Med drugimi vzroki pa prevladujejo: nepravilna stran oz. smer vožnje, neupoštevanje pravil o prednosti, nepravilno prehitovanje ...

Eden izmed poglavitnih dejavnikov za nastanek prometne nesreče pa je vsekakor vožnja pod vplivom alkohola ter vse pogosteje tudi vožnja pod vplivom mamil in psihoaktivnih snovi.

Prometne nesreče sorazmerno najbolj prizadenejo starostno skupino od 14 do 24 let, pri kateri so v Evropski uniji prometne nesreče kot vzrok smrti celo na prvem mestu. Zaradi pomanjkanja izkušenj in zrelosti so mladi vozniki od 18 do 24 let za približno tretjino pogosteje vpleteni v prometne nesreče od povprečja populacije. Ti namreč:

- z vozilom in vožnjo gradijo svojo prepoznavnost;
- v prometu ravnajo, kot želijo, da jih vrstniki doživljajo. Ob tem podcenjujejo nevarnosti in precenjujejo svoje zmožnosti. S številom potnikov-vrstnikov se povečuje verjetnost za prometno nesrečo;
- v prepričanju, da zmorejo obvladovati tudi nevarne situacije, vozijo čedalje bolj tvegano, drzno in agresivno ter čedalje manj situacij zaznavajo kot nevarne;
- lahko zaradi pomanjkanja izkušenj naletijo na prometno situacijo, ki ji niso kos.

Vse to se zrcali v večji vpletenosti v prometne nesreče.

Udeleženci prometne nesreče

Udeleženec prometne nesreče smo takrat, ko smo kakorkoli udeleženi v cestnem prometu (voznik, pešec ...) in smo:

- s svojim ravnanjem pripomogli k nastanku prometne nesreče;
- v prometni nesreči utrpeli materialno škodo ali bili telesno poškodovani oz. je zaradi posledic nesreče nekdo umrl.

Neposredni udeleženec prometne nesreče pa smo lahko kot:

- voznik v nesreči udeleženega vozila, kot učitelj vožnje, ki je v času nesreče usposabljal kandidata za voznika motornega vozila, ki je vozil v nesreči udeleženo vozilo ali kot spremljevalec ali kot v nesreči udeleženi pešec in kot drug udeleženec prometne nesreče, ki je bil pred nesrečo samostojno udeležen v cestnem prometu.

Delitev prometnih nesreč glede na posledico

Prometne nesreče glede na posledico delimo na štiri kategorije:

- **prometna nesreča I. kategorije** (nastala je samo materialna škoda)¹;
- **prometna nesreča II. kategorije** (najmanj ena oseba je lahko telesno poškodovana);
- **prometna nesreča III. kategorije** (najmanj ena oseba je utrpela hude telesne poškodbe)²;
- **prometna nesreča IV. kategorije** pri kateri je kdo umrl takoj ali v 30 dneh za posledicami prometne nesreče³.

Prometna nesreča I. kategorije je tudi **prometna nesreča z majhno poškodbo**, in sicer:

- če so poškodbe na udeleženih vozilih majhne npr. v obliki odrgnin, vdrtin , ne smejo pa biti huje poškodovani podvozje ali naprave za upravljanje ali zaviranje;
- če je nastala samo škoda na objektih, stvareh ali okolju.

Policist mora priti na kraj prometne nesreče:

- II., III. ali IV. kategorije, kjer opravi vse potrebno za zavarovanje kraja prometne nesreče in opravi ogled;
- I. kategorije in ugotoviti dejstva ter zbrati dokaze, potrebne za odločitev o prekršku, če ga o njej obvesti udeleženec prometne nesreče v roku 24 ur od nastanka prometne nesreče.

Policist mora priti na kraj prometne nesreče tudi, če ga o prometni nesreči obvesti oseba, ki ni udeleženec prometne nesreče, in ugotoviti, ali voznik in vozilo izpolnjujeta pogoje za udeležbo v cestnem prometu.

Obveznosti udeležencev prometne nesreče in drugih

Prav vsak mora pomagati pri prometni nesreči, če treba:

- rešiti človeško življenje;
- preprečiti ogrožanje drugih udeležencev cestnega prometa;
- preprečiti ali omiliti ekološko nesrečo.

Če pripeljemo do prometne nesreče, ki se je pravkar zgodila (smo priča prometni nesreči):

- zmanjšamo hitrost in vključimo varnostne utripalke, da opozorimo vozila za nami;
- ustavimo na dovolj veliki razdalji od kraja prometne nesreče, da omogočimo reševalnim in drugim vozilom dostop, in čim bližje desnemu robu vozišča ali izven vozišča;
- zavarujemo kraj nesreče, če so udeleženci poškodovani in tega ne morejo storiti sami. Če je treba (ponoči, slaba vidljivost), z žarometi osvetlimo kraj nesreče;
- pomagajmo poškodovanim. Prvo pomoč nudimo poškodovanim v okviru možnosti in svoje usposobljenosti;
- obvestimo policijo ali koga drugega, ki lahko obvesti policijo.

Kadar smo udeleženi v prometni nesreči, moramo takoj:

- ustaviti vozilo;
- zavarovati in označiti kraj nesreče, pri prometni nesreči I. kategorije pa vozilo čim prej odstraniti z vozišča;
- pomagati poškodovanim;
- obvestiti policijo, center za obveščanje ali koga drugega, ki lahko obvesti policijo, razen pri prometni nesreči I. kategorije;
- soudeleženi ali oškodovani v prometni nesreči posredovati ime in priimek ter naslov, posredovati podatke iz vozniškega dovoljenja in prometnega dovoljenja ter posredovati podatke o obveznem zavarovanju ali izpolniti Evropsko poročilo o prometni nesreči;
- ostati na kraju prometne nesreče, dokler ni končan ogled, razen če tisti, ki vodi ogled, ne odloči drugače. Če je treba rešiti človeško življenje, lahko začasno zapustimo kraj prometne nesreče, vendar se moramo takoj, ko je to mogoče, vrniti.

Pobeg s kraja prometne nesreče se obravnava kot kaznivo dejanje zapustitve poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči.

Če smo neposredni udeleženec prometne nesreče:

- in smo zapustili kraj prometne nesreče, moramo nemudoma obvestiti upravičenca do podatkov (oškodovanca) ali policijo ter posredovati podatke o kraju prometne nesreče in svoje podatke ter omogočiti naknadno ugotavljanje dejstev;
- ne smemo uživati alkoholnih pijač, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki zmanjšujejo našo sposobnost za varno udeležbo v prometu, in sicer od trenutka nesreče do zaključka ogleda.

Če smo priča prometni nesreči:

- moramo udeležencu nesreče in policistu posredovati osebne podatke. Če to ni mogoče, moramo te podatke nemudoma sporočiti policijski postaji ali tistemu, ki vodi ogled.

Sledi prometne nesreče s telesnimi poškodbami ali smrtnim izidom smemo odstraniti šele po končanem ogledu. Pri taki prometni nesreči ni dovoljeno spreminjati stanja na kraju prometne nesreče, dokler ni opravljena potrebna preiskava, razen pri reševanju udeležencev prometne nesreče.

Pri prometnih nesrečah I. kategorije je treba vozila čim hitreje odstraniti z vozišča. Preden pa jih odstranimo je priporočljivo posledice nesreče fotografirati. Slike nam bodo koristile pri ugotavljanju povzročitelja ali pojasnjevanju drugih nejasnosti (še posebej, če se je nesreča zgodila v tujini).

Pri teh nesrečah prisotnost policije načeloma ni potrebna. Pokličemo jo, če presodimo, da lahko nastopijo težave kasneje. Vsekakor pa jo pokličemo:

- če se ne moremo sporazumeti o povzročitelju nesreče;
- ko sumimo, da je voznik soudeleženega vozila pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih snovi;
- ko imamo prometno nesrečo z vozilom, registriranim v tujini, ali če je voznik tujec;
- če neposredni udeleženec pobegne s kraja nesreče;
- če sumimo, da je bila nesreča povzročena namerno;
- če je škoda nastala zaradi izogibanja nesreči.

Če osebe, ki smo ji na vozilu povzročili škodo (prometna nesreča I. kategorije), ni na kraju nesreče (npr. trčimo v parkirano vozilo ...), ji moramo na določen način posredovati svoje osebne podatke, in sicer tako, da:

- o tem obvestimo policijo na 113;
- osebno obvestimo lastnika poškodovanega vozila oz.
- za brisalcem poškodovanega vozila pustimo listek s svojimi podatki.

Če smo očividec (kot voznik ali kot pešec) takšne nesreče, npr. na parkirnem prostoru, in če voznik, ki je povzročil škodo, želi odpeljati, ga opozorimo na njegovo dolžnost oz. si zapišemo registrsko številko njegovega vozila. Listek zatakamo za brisalec poškodovanega vozila (zraven dodajmo tudi svojo telefonsko številko). Tudi sami bomo morda kdaj v podobnem položaju in bomo zelo hvaležni za takšno dejanje.

Ravnajmo defenzivno

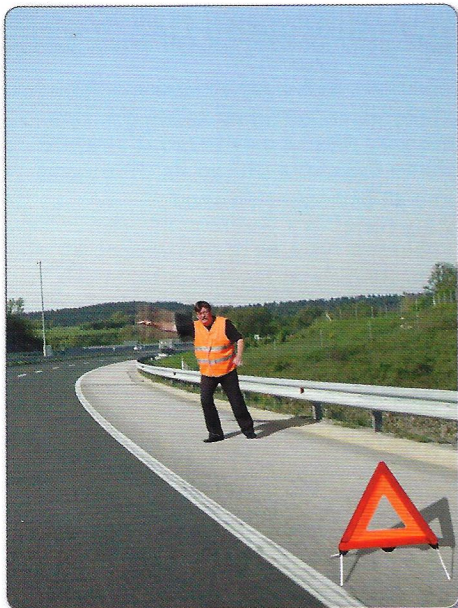
Zavarovanje kraja prometne nesreče

Z ustreznim zavarovanjem kraja prometne nesreče bomo preprečili ogrožanje drugih udeležencev cestnega prometa ali novo prometno nesrečo.

Kraj prometne nesreče (ne glede ali je pregleden ali ne) moramo čim prej zavarovati tako, da:

- vklopimo varnostne utripalke na vozilu;
- postavimo varnostni trikotnik na primerni razdalji od kraja prometne nesreče, da ga bodo drugi udeleženci pravočasno opazili;
- ponoči in ob zmanjšani vidljivosti (megla, sneg, dež, dim, itd.) uporabimo posebno opozorilno rumeno svetilko ali baklo, avtomobilske žaromete ...;
- opozarjamo druge udeležence na primerni razdalji na prometno nesrečo. Pri tem moramo paziti, da se sami ne izpostavimo nevarnosti oz. pri tem ne ogrožamo drugih udeležencev.

Zavarovanje kraja prometne nesreče na avtocesti in hitri cesti

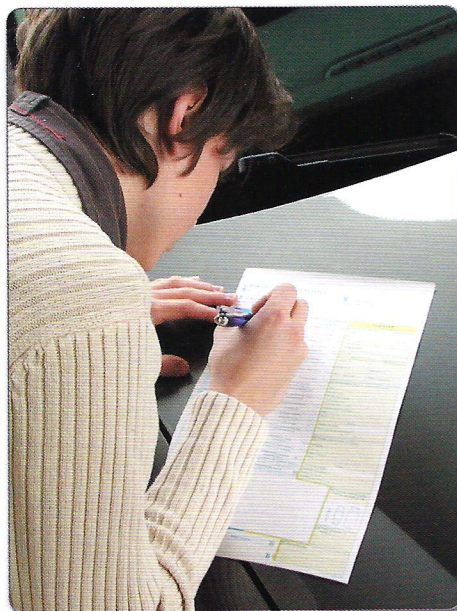
Zaradi visokih hitrostih je na teh cestah velika nevarnost naletov. Zato je še posebej pomembno, da kot priča ali udeleženec prometne nesreče o tem takoj obvestimo policijo, ki bo poskrbela za ustrezno zavarovanje kraja nesreče.

- Pred prihodom policije tudi sami zavarujemo kraj nesreče, in sicer s postavitvijo varnostnega trikotnika od 200 m do 250 m od kraja nesreče.
- Če bomo pri tem opozarjali druge voznike, naj zmanjšajo hitrost (z znakom za zmanjševanje hitrosti), storimo to previdno in z zunanjega roba odstavnega pasu. Bodimo pripravljeni, da se umaknemo za ograjo.

Zaradi nezadostnega in nepravilnega zavarovanja prometne nesreče je prišlo do mnogih težkih naletov, katerih posledica je bila še težja prometna nesreča, kot je bila prvotna.

Evropsko poročilo o prometni nesreči

Kadar smo udeleženi v prometni nesreči in se odločimo, da bomo izpolnili Evropsko poročilo o prometni nesreči, bodimo pozorni, da v skico, ki jo moramo narisati, vrišemo čim več podrobnosti. Evropsko poročilo izpolnimo v dveh izvodih, ki jih shranita oba udeleženca prometne nesreče, in ga uporabita pri urejanju škodnega primera pri zavarovalnici.

Izpolnjevanje obrazca po prometni nesreči je precej stresno opravilo, še posebej, če ga še nikoli nismo izpolnjevali, zato si:

- ga fotokopirajmo in za vajo izpolnimo, ko bomo imeli čas;
- določene podatke že vnaprej vpišemo v obrazec.

Evropsko poročilo imejmo vedno s seboj!

- Kolo oz. motorno kolo, ki leži ob cesti, je znak, da lahko v bližini leži tudi njegov voznik. Ustavimo in preverimo! Že jutri smo lahko v takšni situaciji tudi sami.
- Da ne bomo nemočno opazovali, kako zraven nas nekdo umira, **obnavljajmo znanje iz nudenja prve pomoči.**

Ravnajmo defenzivno